

לימוד והנצחה לעילוי נשמות שלמה וישי קרויזר ז"ל
 אחים יקרים ואהובים אשר עלו יחדיו בסערה לגנזי מרומים
 מתוך אתר שי לשי"י : shayleshay.co.il

פרשת חיי שָׁרָה — זהירות בתפילת מנחה

נאמר בפרשה: "וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׁוּחַ בְּשָׂדֵה לְפָנֹת עָרְב" (כד סג). יצחק יצא לשדה לפנות ערב לשוחח עם הבורא. מפסוק זה למדו חז"ל במסכת ברכות (כו.) שיצחק תיקן את תפילת מנחה. על חשיבות תפילת המנחה אמרו רבותינו במסכת ברכות (ו:): לעולם יהא אדם זהיר בתפילת מנחה, שהרי תפילתו של אליהו במעמד בהר הכרמל שתדד אש מן השמיים נענתה בזמן תפילת מנחה. ב"קיצור שולחן ערוך" (סימן סט סעיף א) מבאר הרב גנצפריד מדוע יש חשיבות כל כך גדולה לתפילת מנחה: תפילת שחרית – זמנה בבוקר, לפני שאדם מתחיל להתעסק בעסקיו; תפילת ערבית – זמנה בלילה, לאחר שאדם סיים את כל עסקיו; לכן אדם בדרך כלל לא שוכח להתפלל תפילות שחרית וערבית. אבל תפילת מנחה היא באמצע היום, כשאדם נמצא באמצע עיסוקיו, והוא צריך להפסיק את כל עיסוקיו וגם לשלוט במחשבותיו שלא להיות מוטרד מהם. לכן שכר המתפלל מנחה גדול – "לפום צערא, אגרא".

למה נקרא זמן זה "מנחה"?

כתב הרמב"ן (שמות יב ו) שתפילת מנחה נקראת כך על שם מנוחת השמש, שבזמן זה מתחילה השמש לנוע לכיוון המערב שבו היא שוקעת ו"נחה", ואור החמה והחום שלה הולכים ונחלשים.

חז"ל תיקנו את הזמן המדויק של תפילת מנחה בהתאם לזמנים של קורבן תמיד של בין הערביים ("משנה ברורה" סימן רלג סעיף קטן א):

תחילת זמן שחיטת קורבן התמיד של בין הערביים הוא מחצי שעה אחרי חצות היום, אבל רק כשערב פסח חל ביוםן שישי שחטו את התמיד בזמן זה. לכן, מי שהתפלל מנחה בזמן זה, יצא ידי חובה, ואף יש מרבתינו הראשונים שמתירים להתפלל בזמן זה לכתחילה. תפילת מנחה בזמן זה נקראת "מנחה גדולה". בדרך כלל היו מקריבים את קורבן התמיד שלוש שעות וחצי אחרי חצות היום. לכן, עיקר זמן תפילת מנחה הוא החל משלוש שעות וחצי אחרי חצות היום, וזו נקראת "מנחה קטנה".

עד מתי מותר להתפלל מנחה?

במשנה במסכת ברכות (כו:): שנינו: "תפילת המנחה עד הערב", ופירש רבנו יונה שהכוונה היא עד שקיעה החמה (ברכות כו:). ומדוע דווקא עד אז?

במסכת זבחים (נו.) נפסק שצריך לסיים את זריקת הדם של הקורבן עד השקיעה, ואם לא נזרק דם הקורבן על המזבח עד השקיעה – נפסל. מכיוון שתפילת מנחה היא כנגד תמיד של בין הערביים, צריך להתפלל מנחה עד השקיעה.

ארץ ישראל | אמונה | תורת המשפחה | בית המקדש | פרשת שבוע | תנ"ך

לימוד והנצחה לעילוי נשמות שלמה וישי קרויזר ז"ל
 אחים יקרים ואהובים אשר עלו יחדיו בסערה לגנזי מרומים
 מתוך אתר שי לשי" : shayleshay.co.il

זהו הזמן לכתחילה, אבל בדיעבד או בשעת הדחק, אפשר לצאת ידי חובת תפילת מנחה בזמן שאחרי השקיעה ולפני צאת הכוכבים (רמ"א סימן רלג סעיף ב). ואולם, התפילה בזמנה כה חשובה עד כדי כך שכתב ה"משנה ברורה" (סימן רלג סעיף קטן יד) שיותר טוב להתפלל תפילת מנחה לפני השקיעה ביחידות מאשר להתפלל במגן אחרי השקיעה.

יהי רצון שתתקיים בנו בקרוב נבואת הנביא מלאכי (ג ד): "וְעָרְכָהּ לָהּ מְנַחַת יְהוָה וִירוּשָׁלַם כְּיָמֵי עוֹלָם וְקָשָׁנִים קָדְמָנִיּוֹת".